

PINAR TÜRENÇ

Kuşatılmış
medya,
en yakıcı
gerçeğimiz

-3-

Türkiye Basın Konseyi
Başkanı

YILMAZ KARACA

Türk
basınının
genel
sorunları

-2-

Türkiye Gazeteciler Federasyonu
Genel Başkanı

NURİ KOLAYLI

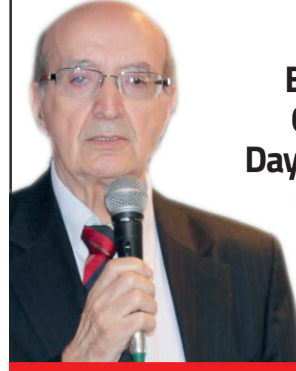

Önce
Özgürlük

-4-

Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu
Genel Başkanı

TURGAY OLCAYTO

Basın
Emekçisi
Olmanın
Dayanılmaz
Güçlüğü

-3-

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti
Başkanı

DİLEK GAPPİ

Yerel
basına
dönüş

-2-

İzmir Gazeteciler Cemiyeti
Başkanı

İZ ÖZGÜR BASIN

İZMİR'İN GAZETESİ

15 Ekim 2021 Cuma

www.izgazete.net

f t i / izgazete

ATILA SERTEL

Geliyor
gelmekte
olan...

-3-

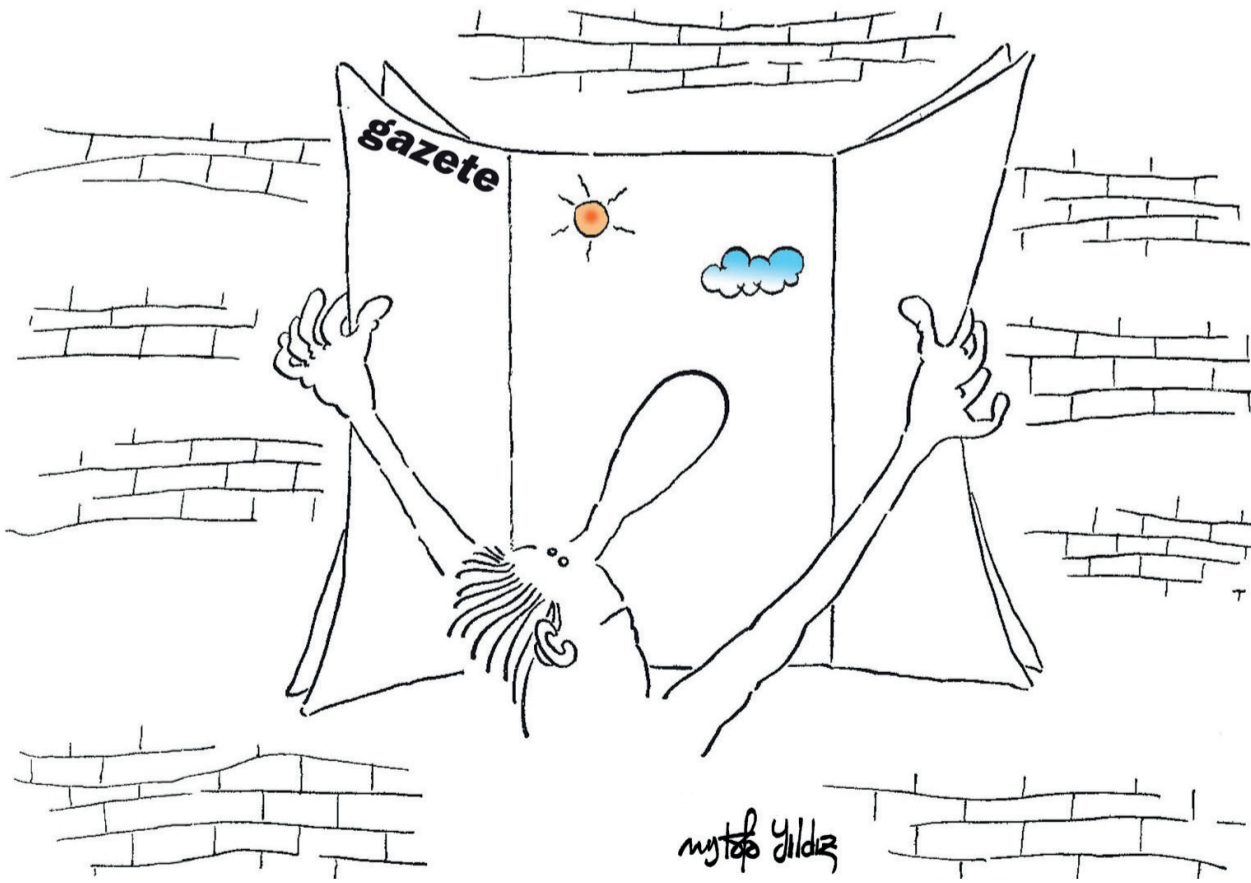
CHP İzmir Milletvekili
TGF ve İGC Onursal Başkanı

SANA SÖZ

BAHARLAR

GELECEK

Ülkemiz karanlık bir dönemi yaşarken, basınımız da tarihinin en zorlu sınavını veriyor. Gazetecilik meslek örgütlerinin değerli başkanları ve İzmir'in yerel medya temsilcileri 'özgür basın' için bir araya geldi. Sıkıntılarını, çözüm önerilerini yazdı. Bu ilave, ülkemiz basınının yol arayışına ufak bir katkı olarak hazırlandı. Elbet bu arayış, er ya da geç yolunu bulacak, basın yine özgürleşecek ve 'sana söz yine baharlar gelecek'. Keyifle okumanız dileğiyle...

ÜMİT KARTAL

İşte
hendek,
işte deve

-3-

İz Gazete
Genel Yayın Yönetmeni

CAN GÜLERYÜZLÜ

Toplumsal
dönüşümlerde
basın
özgürlüğü
hayati
önemdedir

-2-

Çağdaş Gazeteciler Derneği
Genel Başkanı

MURAT ATTILA

Kurtuluş
yok tek
başına...

-5-

İZ Medya
Yayınlar Koordinatörü

NURİ ALİ İMRE

Bir şiirdir
Gazetecilik

-7-

TSYD Asbaşkanı
Hürriyet Ege Spor Müdürü

MİTHAT UMUTOĞULLARI

Şapkadan
tavşan
çıkartıyoruz

-4-

TV35
Yönetim Kurulu Başkanı

FARUK EREN

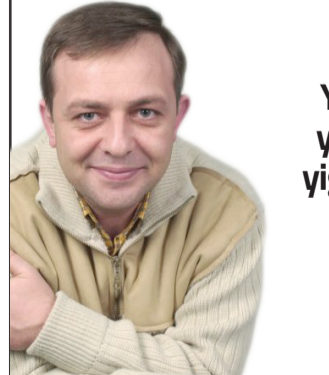

Gazeteciler
sendikalarında
örgütlenmeli

-6-

DİSK Basın-İş Başkanı
Gazeteci

SEÇKİN ÖNER

Yürek
yemiş
yiğitler

-2-

Radio İzmir
İmtiyaz Sahibi

GÖKHAN DURMUŞ

Yerelden
ulusala
basın
özgür mü?

-6-

TGS
Genel Başkanı

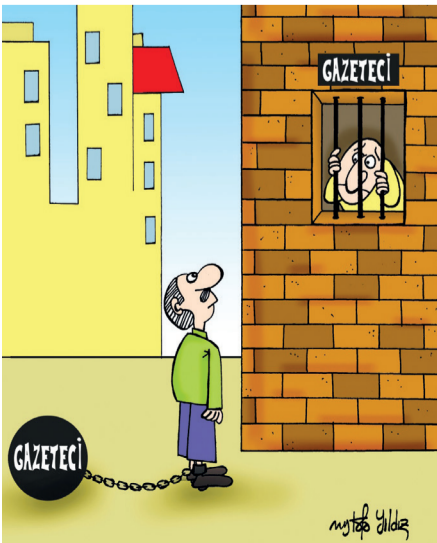
SİNAN KESKİN

Muhabirsiz
haber
merkezleri

-6-

9 Eylül Gazetesi
Haber Müdürü

Onur ÇAKIR

İnternet
medyasına
düzenleme
şart!

-7-

Gündeme Bakış
İnternet Sitesi İmtiyaz Sahibi

HAKAN SERBEST

Bak şu
konuşana!

-7-

Editör
Ege Telgraf Gazetesi

Murat
ATTILAİZ Medya
Yayınlar Koordinatörü

Kurtuluş yok tek başına...

Sonra çalıştığın ruhuna uygun olması için İzmir'e, bizim yerimize döndük. Yıllardır omuz omuza çalıştığımız meslektaşlarımızdan destek istedik.

TV35'ten Mithat Umutoğulları yerel televizyonlar adına yazdı.

Radyo İzmir'den Seçkin Öner "yerel medyanın yürek yemişi yiğitlerini" selamladığı yazısında yerel yönetimlere de göndermeler yaptı.

Gündeme Bakış internet sitesinden Onur Çakır, internet medyasının sıkıntılarını anlattı.

Ege Telgraf'ın duayan editörü Hakan Serbest yerel basının önemini, 9 Eylül Haber Müdürü Sinan Keskin ise muhabir haber merkezlerini kaleme aldı.

Genel Yayın Yönetmeni Ümit Kartal özgür bir basın ve daha demokratik bir Türkiye için CHP'ye önemli bir çağrıda bulundu yazısında.

★★★

Bugüne kadar bu kadar çok meslek örgütünün bir araya geldiği ve aynı kayguları aynı sayfalarda paylaştığı başka bir örnek yok. Türkiye'de basın örgütleri meslek ve özgür basın mücadelesini tek tek, bölünmüş ve parçalanmış bir şekilde vermeye çalışıyor. Bir türlü bir araya gelip, tek yumruk olmayı maalesef başaramadık.

Cemiyetler arasındaki çekişmeler malum. Bu da yetmez gibi federasyon-konfederasyon ayrışması, çok sayıda sendika, aynı aynı dernekler, platformlar...

Oysa bu sayfalarda da okuyacağımız gibi hepimizin derdi aynı, sorunlarımız bir, çözüm önerilerimiz birbiriyle uyumlu. Ama unuttuğumuz tek bir şey var bençe...

"Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz..."

Umarım bu çalıştay bu ayrışmaların anlamsızlığını bizlere hatırlatır da iş birliğinden doğacak sinerji ile tüm güçlükleri birlikte yenebileceğimizin ayırıcına varırız.

EYLEM VE SÖYLEM BİR OLMALI

Elbette bizim de söyleyecek sözümüz var mesleğimiz ve sahada görev yapan basın emekçileri adına. Bunların başında da basın kartı sorunu geliyor. Sorun, vesayet gazeteciliğinde, iktidarın basın boyunduruk altına alma isteğinde yatıyor.

Tüm cemiyetler, sendikalar, meslek örgütleri ve gazeteciler aynı fikirdeyiz: Kimin gazeteci olacağına devlet karar veremez.

Bunun için eylemler düzenleniyor, demeçler veriliyor, açıklamalar yapılıyor.

Ama sonra bırakıyoruz, özellikle üç büyük cemiyete üye olabilmek için sarı basın kartı şartı dayatılıyor. Kimin gazeteci olacağına devlet karar veremez diyen cemiyetler, devlet basın kartı vermediği için sizi gazeteci kabul etmiyor, çatısı altına almıyor.

Bırakın sendikayı, sigortası bile yapılmadan çalışan yüzlerce meslektaşımız var bugün. Kimi internet medyasında kimi ulusal basında kimi yerel basında. Bu meslektaşlarımıza kim sahip çıkacak? Onların haklarını kim savunacak?

Yine bugün yüzlerce gazeteci yerel yönetimlerde, kamuda basın birimlerinde çalışıyor, basın danışmanlığı yapıyor. Maalesef bir yasalara yok, basın kartlarını iade etmek zorundalar. Bu arkadaşlarımız ne olacak? Onların hakkına-hukukuna kim sahip çıkacak?

Sürekli basın kartı sahibi olmadan emekli olan ve kartını iade eden yüzlerce meslektaşımız var. Onların haklarını kim savunacak? Hangi çatı altına girecekler?

İnternet medyası için yasal bir düzenleme yok. İnternet medyasında çalışan binlerce meslektaşımız var. Basın kartları yok diye onları da yok mu sayacağız?

Yerel radyo ve televizyonlarda çalışanlar? Size bir örnek vereyim, İzmir'in uydur frekanslı tek televizyonu olan TV35'de bir tane cemiyet üyesi yok.

Kadrosunda 17 tane fikir işçisi çalışan İZ Gazete'den tek cemiyet üyesi benim. Tüm arkadaşlarımız da basın yasasına tabi çalışıyorlar. Ancak iki sene basın kartı için bekliyorlar, Tüzükte iki yıl da basın kartı taşıma şartı var. O yüzden genç kadrodan kimse cemiyete üye olmuyor.

Herhangi bir neden gösterilmeden basın kartı iptal edilen, sürekli basın kartı verilmeyen, başvurularına cevap verilmeyen onlarca meslektaşımız var. Haklarını nasıl arayacaklar?

Biraz önce dedik ya...

Kurtuluş yok tek başına...

O yüzden cemiyetlerin tüzüklerinin çağın gereklerine ve ülkenin gerçeklerine göre yeniden düzenlenmesinin zamanı geldi, geçiyor bile...

GÖNÜLLÜ KÖLELİK

Tüfek icat oldu, mertlik bozuldu... İnternet ve dijitalleşme de geleneksel medyanın ezberini bozdu.

Geleneksel medya can çekişiyor, ayakta kalabilmek adına küresel dijital iletişim ve paylaşım platformlarının; Google, facebook, twitter, instagram, linkedin, youtube ve diğerlerinin kölesiyiz artık.

Dünyanın bütün gazetecileri, he-

imiz; bu şirketlerin ücretsiz içerik üreticileriyiz. Üretimimizi geleneksel yöntemlerle (kâğıda basılı olarak) satmıyoruz. Okunabilmesi için içeriğimizi bu platformlarda dolaşıma sokuyoruz. Çünkü haber üretildiğinde tüketilmesi gereken bir ürün. Bayatladığında alıcısı olmaz. Takipçi sayımızı arttırmak için para harcıyoruz. Reklam veriyoruz, takipçi satın alıyoruz.

Peki kim kazanıyor? Kim kaybediyor? Okuyucu elindeki akıllı telefonla bedava ulaşabildiği bir içeriğe neden para ödesin ki...

Yani, tüketici kazanıyor. Bir başka kazanan ise gazetecilik adı altında iş yapan sosyal medya fenomenleri.

Artık basın camiasında kurumsal aidiyetler ölüyor. Şimdi bireysel yıldızların şov zamanı. Sosyal medyada 20 bin takipçi bulan kendini kurumundan üstün görüyor.

"Takipçi kibirli" tek kişilik medyalardan artışı da dijitalleşme ile yaygınlaştı.

Bu kişilerin sosyal medya fenomeni mi gazeteci mi oldukları ise ayrı bir tartışma konusu. Oysa gazetelerin ham maddesi haberdar, yorum değil. Başkalarının ürettiği içerikler üzerinden ahkam kesip yorum yaparak gazetecilik ödüllü alanlar bile oldu bu ülkede... Sonuçta onlar da kazananlar arasında.

En çok kazanan ise yukarıda bahsettiğimiz küresel platformlar...

Her yıl milyarlarca doları sadece haber içeriklerinden kazanıyorlar. Ayrıca hangi haberlerin daha çok okunmasını istiyorlarsa yazdıkları algoritmalarla bunu da ayarlayıp manipüle ediyorlar. Amerikan seçimlerinde yaşanan tartışmaları hatırlayın.

Peki kaybeden?

Bu zincirin tek kaybedeni içerik üretkenler... Yani bizler.

Her sabah yüzbinlerce gazeteci bu paylaşım platformlarına içerik üretmek için mesaiye başlıyor. Bu yazıları da internet sitemizde yayınlıyor daha çok okunması için sözünü ettığımız tüm platformlarda paylaşacağız.

Peki bu dijital kapitalizm canavarıyla nasıl başa çıkacağız?

Üretimimizi, içeriğimizi gerçek değerleriyle aracı olmadan tüketicimize yani okuyucumuza nasıl ulaştıracağız? Gelişmeler ışığında bu mümkün değil.

O zaman durumu kabullenip, aracının para kazanmasından gocunmayıp bu pastadan payımızı bir şekilde almanın yolunu bulmamız gerekiyor. Bu ise tek tek kurumların, basın örgütlerinin başa çıkabileceği bir mesele değil.

Onun içindir ki dünyada son za-

manlarda sıkça dile getirilen ve yakın zamanda Türkiye'de de tartışılan dijital vergilendirme konusu önemlidir.

Avrupa Birliği 2018 yılından bu yana Google, facebook vb. gibi şirketlerin reklam gelirlerinden yüzde 3 oranında dijital vergi alınması konusunu tartışıyor. Türkiye dijital platformlarda reklam verenlerden KDV almaya başladı. Facebook reklamları 1 Nisan 2019 tarihi itibarıyla Türkiye'de resmen vergilendirilmeye başlandı. Artık Türkiye'de Facebook, Instagram, Messenger veya Marketplace üzerinden verilen reklamlardan yüzde 18'lik Katma Değer Vergisi (KDV) kesiliyor. Ama burada vergiyi reklam veren ödüyor. Yani firmalar yine kazancından devlete vergi vermiyor.

Devlet, bu global devleri vergi vermeye ikna edebilirse elde edilecek gelir Basın İlan Kurumu benzeri ama tamamen özerk ve objektif kriterlere göre davranan bir yapıyla yerel basını destekleyebilir.

Sadece facebook'un 2018 yılında Türkiye'de reklamlardan 2,5 milyar Türk lirası ciro yaptığı biliniyor. (Kaynak: Ekonomist, 3-9 Mart 2019) Diğer global şirketlerin cirolarını da düşününce rakamın büyüklüğü ortaya çıkıyor. Bu şirketlerden alınacak yüzde 3'lük dijital haberleşme vergisiyle yaratılacak kaynak yerel basının ve internet medyasının desteklenmesi için kullanılabilir. Bu para istihdam, sigorta, vergi olarak yine devlete dönecek ve mesleğimiz açısından bizlere yeni ufuklar açacaktır.

YEREL BASIN İÇİN
ÖRNEK BİR MODEL

İzmir Gazeteciler Cemiyeti öncülüğünde, 2019 yılının 5 Temmuz gününde İzmir'de yayın yapan 7 yerel gazete #YerelBasınaSesVer manşetile yayımlandı. Yeni Yargı Reformu Paketi'nin yasalasması halinde yerel basının çok zor durumda kalacağını belirterek sosyal medya üzerinden de kampanya başlatıldı ve kamuoyuna çağrıda bulunuldu.

Çağrıya yanıt veren İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer yerel basın için hayatı öneme sahip bir öneri ve iş birliği modeli ortaya koydu. Başkan Soyer'in talimatı üzerine yapılan düzenlemeyle İzmir Büyükşehir Belediye Meclisi kararları yerel gazetelerde her ay iki tam sayfa ilan olarak yayınlanmaya başladı. Bu sayede yerel basın kuruluşlarına ekonomik destek sağlanırken, şeffaf belediyeçilik ve katılımcı demokrasi adına da çok önemli bir adım atıldı. Uygulama 2 yıldır başarıyla devam ediyor.

Umutumuz bu uygulamanın CHP'li tüm belediyeler tarafından hayata geçirilmesi ve yerel basına bir can suyu olarak ülke çapına yayılmasıdır.

Eziz Annemizin

5. EFLATUN NURİ
ULUSAL KARİKATÜR
YARIŞMASIMUSTAFA BORA
PORTRÖ ÖZEL ÖDÜLÜ

Konu: Ferhan Şensoy

Son Başvuru Tarihi: 13 Aralık 2021

Eser Teslim Adresi:
eflatunnuriyarisma@gmail.com

ÖDÜLLER

BİRİNCİLİK
6000 TLİKİNCİLİK
5000 TLÜÇÜNCÜLÜK
4000 TLBaşarı Ödülü (3 adet) 1500 TL
İzmir Gazeteciler Cemiyeti Özel Ödülü 1500 TLKonak Belediyesi Özel Ödülü 1500 TL
Jari Özel Ödülü 1000 TL
Mustafa Bora Özel Ödülü 3 Adet 1000 TLİzmir'in güçlü sesi
RADYO İZMİR
94.5İZMİRLİNİN
HABER KANALI
94.5'TE YAYINDAPINARHANELİK
SABAHLARPınar Tosunoğlu,
gündemi konuklarıyla
yorumluyor.
Haftaiçi 07.00-09.00

13 AJANSI

Güncel konular, etkin
konuklara ele alınıyor.
Haftaiçi saat 13.00

YOL ARKADAŞIM

Tümerkan Söğütü kö-
nukularıyla günü
değerlendiriyor.
Haftaiçi 17.00

SAAT BAŞI HABER

Güncel gelişmeler, son dakika
haberlerinden saat başı
bültenleri ve 90 saniyede İzmir
turuyula haberdar olun.

MÜZİK, SPOR, EĞLENCE

Unutulmayan şarkılar, spordaki gelişme-
ler, eğlenceli dakikalar İzmirlinin kanalı
Radyo İzmir'de. Radyo İzmir 94.5'te

Gökhan
DURMUŞTGS
Genel Başkanı

Yerelden ulusala basın özgür mü?

Bizlere düşen görev basın özgürlüğü mücadelesini yerelden ulusala büyütmek ve demokrasi inşasına katkı sunmaktır.

OKURA YASLANAN
GAZETECİLİK

Yerel medya da tıpkı ulusal medya gibi bir kabuk değişimi yaşıyor. Artık eskisi gibi bir gücü veya etkisi kalmadı. Tıpkı ulusaldaki olduğu gibi artık yerelde de gazeteler satmıyor. Medyada dijitalleşmenin yanı sıra haber kalitesinin düşmesi, araştırmacı gazetecilik yapılmaması, özel içeriğin az bulunması nedeniyle okurlar bayilere koşmuyor artık.

50-100'lü sayıları telaffuz edebileceğimiz bayi satışları ile yayın hayatını sürdüren yerel gazeteler, Basın İlan Kurumu'na ve belediyelere muhtaç hâle geldi. Basın İlan Kurumu'nun dayattığı asgari kadro ile çalışan; sadece çıkarma, ilan hakkını kaybetmeye kaygısı ile yapılan gazeteler okurlardan ilgi görmez oldu. Ulusaldaki çıkan haberlerin yerel gazetelerde de yer bulduğu, yerelin sorunlarına değinmeyen, yerel iktidarların kamu yararını gözetmeyen politikalarının eleştirilmediği, ulusal ajanslardan alınan haberlerle doldurulan sayfaların okurdan ilgi görmemesi kaçınılmaz bir sonuçtu.

Son Çıkan Cumhurbaşkanlığı genelgesi ile 36 bin TL'nin altındaki ilanların internette duyurulması kararı, yerel medyada büyük oranda gelir kaybına neden olacak. Geçtiğimiz aylarda tasaruf genelgesi ile belediyelerin abonelik iptalleri ve ilan vermeye kararları yüzünden zor durumda kalan yerel medya, son genelge ile kapanma noktasına geldi. Adil reklam dağıtımının olmadığı bir

ülkede yerelde ya da ulusaldaki iktidara değil okura yaslanan gazeteciliği yeniden inşa etmek zorundayız. Dijitalleşmenin gazetecilikte hızla yayılması ile herkesin yerel, herkesin ulusal olduğu bir ülkede fark yaratmak için nitelikli gazeteciliğe ihtiyaç var. Gelir getiren, haber olacaktır. Bunun için bağımlı değil bağımsız gazeteciliği yeniden önceliğimiz hâline getirmeli, haber kalitemizi arttırmak için çaba sarf etmeliyiz. Aksi hâlde ne bağımsızlıktan ne de basın özgürlüğünden bahsedebiliriz. Gücünü okurdan alan gazeteler iktidarın basın özgürlüğünü yok etmek isteyen politikalarına karşı da dik durabilir, Basın İlan Kurumu'nun terbiye etme cezalarına karşı boyun eğmez.

BİK VE RTÜK'ÜN
YAPISI DEĞİŞMELİ

İktidarın bağımsız medyanın üzerinde bir sopa hâline dönüşen Basın İlan Kurumu ve RTÜK'ün kuruluş amaçlarına uygun faaliyet göstermeleri için sesimizi daha yüksek çıkartmalıyız.

İktidarın gazeteler arasında ayrım yapmaması, kamu kaynaklarını iktidarın destekleyen medya kuruluşlarına aktarmaması, kamu kaynaklarının gazetelere adil bir biçimde dağıtılması için kurulan Basın İlan Kurumu 2013'ten bugüne defalarca yönetmelik değişikliği yapılarak dönüştürüldü. Artık kamu ilanlarının adil dağıtımı ile değil, haberlere verdiği ilan kesme cezaları ile hatırlanan bir kuruma dönüştü. "Basın meslek etiği" ihlali adı altında iktidarın kamu yararı gözetmeyen uygulamalarını ortaya çıkartan, eleştiren haberlere ilan kesme cezaları veren, bağımsız gazetecilik yapan gazetelerin kamu kay-

TGS
TÜRKİYE GAZETECİLER SENDİKASI

Türkiye'de basın ve ifade özgürlüğü uzun yıllardır ağır saldırılar ve yok etme politikaları ile yüz yüze. 2006 yılından başlayarak dönem dönem zirve yapan, bazen ince ince örülen politikalar ile Türkiye mediasında çok şey değişti. Bir taraftan iş insanlarından oluşan bir patron yapısı kuruldu, bir taraftan kanunlar ve yönetmelikler değiştirilerek bağımsız medyayı koruması için kurulan kurumlar baskı araçlarına dönüştürüldü. Gazeteciyi, haberi koruyan kanunlar değiştirildi; sendikalar zayıflatıldı.

Yerel medyayı yok edecek ya da tamamen bağımlı hâle getiren düzenlemeler yapıldı.

Tabii bütün bunlar sadece medya alanında yaşanmadı. AKP, iktidarda olduğu 20 yıldır ülkede birçok şeyi değiştirdi. Hukukun üstünlüğü yok edildi, mahkemeler siyasi kararlar vermeye başladı. Ülkede liyakatin yerini adamcılık, yandaşçılık aldı. Halk kutuplaştırıldı, birbirine düşman hâle getirildi. Din siyasetin en önemli parçası oldu. Mafya babaları, kaçakçılar itibar görür hâle geldi, çalanın değil çalmayanın yadığındığı bir ülke olduk.

Hukukun tarafsız, basının özgür olmadığı bir ülkede demokrasi yoktur.

Faruk
ERENDİSK Basın-İş Başkanı
Gazeteci

Gazeteciler sendikalarında örgütlenmeli

sanatçılar cezalandırıldı. Binlerce yurttaş sosyal medyadaki paylaşımları nedeniyle yargılanmaya başlandı.

İktidara biat etmeyen gazeteler Basın İlan Kurumu ve tekezip müessesesi, TV kanalları RTÜK ile, internet siteleri ise kapatmalar ve erişim yasakları ile susturulmaya, cezalandırılmaya çalışıldı.

Yeni sistemle İletişim Başkanlığı tarafından verilen basın kartları büyük bir keyfiyetle dağıtılmaya (daha doğrusu dağıtılmamaya) başlandı. Yıpranma hakkı sadece İletişim Başkanlığı'nın keyfiyetle dağıttığı basın kartı sahipleriyle sınırlandırıldı.

Gazetecilerin sokakta haber yapması genelgelerle kısıtlandı. Kolluk güçleri gazetecilere şiddet uygulamaya, gözaltına almaya başladı. Özellikle Diyarbakır, Hakkâri gibi illerde sahada haber yapmaya çıkan gazeteciler güvenlik güçleri tarafından sorgulanmaya başlandı. Kürt gazeteciler mesleklerini halen büyük bir risk altında sürdürüyor. Ezici çoğunluğu devlet tarafından (ne aci ki birçok meslektaşları tarafından) gazeteci sayılmıyor.

OHAL döneminde birçok gazete, TV kanalı, haber ajansı, internet sitesi kapatıldı. Bu kurumlarda çalışan yüzlerce basın emekçisi işsiz kaldı.

Yerel basın hem merkezi hem yerel iktidarların baskısı altında. Özellikle pandemi nedeniyle basılı yayının dağıtımında yaşanan sıkıntı ve dijital dönüş yerel gazeteciliği zorladı. Basın İlan Kurumu'nun asgari kadro şartında yaptığı değişiklik çok sayıda gazetecinin işsiz kalmasına neden oldu.

Eğitimin programsız yürütülmesi nedeniyle açılan onlarca Basın Yayın ve İletişim fakültelerinden her yıl yüzlerce genç gazeteci aday sektörüne yeni işsizler kattı. Bu durum eskiden de var olan stajyer sorunlarının katlanarak büyümesine neden oldu.

Kulislere yansıyan bilgilere göre iktidar bloğu, basın ve ifade özgürlüğünü daha da sınırlandıracak bir dizi düzenlemeye hazırlanıyor.

Bunlar bir çırpıda aklıma gelen AKP dönemi medyanın hali. Tabii ki halkın haber alma hakkının kısıtlanması, basın ve ifade özgürlüğünün sınırlandırılması sadece gazetecilerin sorunu değil. Bu bir demokrasi sorunu. Yani tüm toplumu ilgilendiren bir durum.

YENİ DOĞAN MEDYA

Aslında gerçek gazeteciler tüm baskı ve tehdide rağmen işlerini yapmaya, yani haber yapmaya ve bir şekilde topluma ulaştırmaya çalışıyor. Burada şunu da söylemeliyim. İktidarın elindeki devasa medya aygıtının toplumda artık bir karşılığı yok. TV kanalları izlenmiyor, gazeteleri okunmuyor. Toplum haber alma ihtiyacını alternatif medyadan, mecralardan gidiliyor.

İktidar tarafından sübvansiyon edilen ve her geçen gün değersizleşen devasa medya gücü, mesleğimiz açısından çok trajik bir sona doğru gidiyor. Bu medyadan sözünü ettiğim sübvansiyon çekildiği anda binlerce basın emekçisi işsiz kalacağını tahmin

naklarından yararlanmasını engelleyen bir kurum oldu.

Kamu kaynaklarının adil dağıtılmadığı ve sürekli ilan kesme cezası tehditi altında habercilik yapmak mümkün değildir. Benzer durumdaki bir diğer kurum da RTÜK'tür. Tarafsız yayıncılık yapmaya çalışan televizyon kanallarına verdiği milyonlarca liralık cezalarla basın özgürlüğü önünde bir engeldir RTÜK. Basın ve ifade özgürlüğünün koruması, onları desteklemesi gereken bu iki kurumun yapısının değişmesi Türkiye'de medyaya nefes aldırarak bir adım olacaktır.

KART HABER YAPMAZ

Basın Enformasyon Genel Müdürlüğü'nün kapatılarak görevlerinin İletişim Başkanlığı'na devredilmesinin ardından zaten sorunlu olan basın kartı konusu içinden çıkmaz bir hâl aldı. Basın Kartı Komisyonu Türkiye'nin en köklü meslek örgütleri dışlanarak oluşturuldu. Basın kartları keyfi kararlarla verilmeye başlandı. Yıllarca basın kartı taşıyan meslektaşlarımızdan yüzlercesi hâlâ kartını alamadı.

Biz hep şunu söylüyoruz: Basın kartını meslek örgütleri versin. Söylemenin de ötesine geçip bunu için çaba sarf ettik ancak başarılı olmadık. Yılmayacağız; yeniden, yeniden deneyeceğiz bu konuda meslek örgütlerini bir araya getirmeyi. Ancak şunu unutmalıyız ki çalışma hayatımızı kolaylaştırırsa da haberi basın kartı yapmıyor.

KALEMLERİMİZDE
ÖZGÜRLÜĞÜMÜZ

Türkiye'nin çeşitli cezaevlerinde 34 meslektaşımız özgürlüğünden mahrum, tutsak olarak yaşamını sürdürüyor. Onların özgürlüğü bizlerin de daha özgür olduğu bir ortamı yaratacağıdır. Bu sebeple Türkiye'nin en ücra köşesinde gazetecilik yapmaya çalışan meslektaşlarımızı metropollerde çalışan meslektaşlarımıza kadar herkesin onların özgürlüğü için mücadele etmesi gerekiyor. Siyasi fikirlerimizin, farklılıklarımızın

bunun önüne geçmesine izin vermeden onları savunmalıyız. Gazeteciliği tutsak edilebilir bir meslek olmaktan çıkartmadığımız sürece yarın benzer bir durumu yaşamayacağımızın garantisini yok maalesef.

Türkiye'de basın özgürlüğünü sadece tutuklanan meslektaşlarımızla yok edilmiyor. Hemen her gün gazeteciler tarafsız olmayan hukukun önünde haberlerini savunmak zorunda bırakılıyor. Onlara yıl hapis cezası baskısı altında yaptıklarının haber olduğunu anlatmak zorunda kalan meslektaşlarımızla da yanışına içinde olmuyoruz. Unutmalıyız ki gazetecilerin özgürlüğü kalemlerindedir. Kalemimizi ellerimizden almalarına izin verdiğimiz koşullarda meslek ilkelimizimize ihanet etmiş, toplumu karanlığa itmiş olacağız.

DAYANIŞMAYI, ÖRGÜTLÜLÜĞÜ
BÜYÜTMELİYİZ

Bu kadar yoğun bir baskı karşısında elbette çaresiz değiliz. Kalemimizizin gücünü birleştirmeli ve mesleğimizi korumalıyız. Bireyselleştirilen, birbirine rakip hâle getirilen gazetecilerin yeniden omuzlarını birbirine yasladıkları, birbirlerinden güç aldıkları bir mesleği tekrar inşa etmeliyiz. Gazeteciliği tetikçilik yapmak, rüşvet almak için bir silaha dönüştüren sözde gazetecileri tecrit etmeli ve mesleğimizin itibarını yeniden yükseltmeliyiz.

İş güvencemizin, editoryal bağımsızlığımızın, daha iyi koşullarda yaşama teminatı olan sendikamızın çatısı altında birleşmeliyiz. Dağınık, birbirini rakip gören meslek örgütlerini birleştirmeli ve mesleğimize yönelik saldırılar karşısında dik duracak, taviz vermeyecek güçlü meslek örgütleri yaratmalıyız. Yerelden ulusala tüm meslektaşlarımızın üye olduğu güçlü bir meslek örgütü, Türkiye'de hem basının özgür olmasına hem de demokrasinin yeniden inşasına büyük bir katkıda bulunacaktır. Unutmalıyız ki güçlüyüz ancak yan yana değiliz. Değiştirmemiz gereken bu.

Muhabirsiz
haber merkezleri

Türkiye'de basın sektörü 2000'li yılların başında hızlı bir dönüşüme girdi. AKP'nin iktidara geldiği yıllarda başlayan bu dönüşüm, AKP'nin ikinci döneminde itibaren hız kazandı. AKP'nin medyayı kontrol altına alma projesinin sonucu olarak medya temel anlamda yandaş ve muhalif olarak iki 'mahalleye' ayrıldı. Muhalif medyayı, 'kendini yandaş olarak tanımlamayan medya' diye ifade etmek daha doğru olacaktır. Zira yandaş olmayan her medya kuruluşunda da muhalif olarak tanımlamak doğru olmayacaktır.

Medyadaki bu köklü dönüşüm basının kuruluşlarının gelirlerini de doğrudan etkiledi. Hükümet ile ters düşmek istemeyen reklam verenler kimi zaman kendi istekleriyle kimi zaman da dolaylı baskılarla tercihlerini yandaş medyadan yana kullandılar ve halihazırda kullandıkları TMSF ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde bulunan kuruluşlar da reklam bütçelerini benzer şekilde kullanmayı 'tercih' ediyorlar. Basının reklam gelirlerindeki bu haksız dağılımın üzerine teknolojik gelişmeler sonucu gazete satışlarının düşmesi de eklenece 'havuz' da yer almayan medya kuruluşları zorunlu olarak küçülmeye gitti. Hatta birçok küçülmeye gitti. Yoluna devam eden gazetelerde mesleğin sürdürülen gazeteciler ise işverce çakısı gibi her alanda görev almak durumunda kaldılar.

Yerel medyada 'haber müdürü' olmayı bir perspektiften değerlendirmek isterim. Günümüzde yerel gazetelerin toplam kadrosu, neredeyse benim mesleğe başladığım yıllarda sadece haber merkezlerinde bulunan muhabir sayısı kadar. 2000'li yılların başında haber merkezlerinde politika, ekonomi, sağlık, eğitim, yerel yönetimler, kültür sanat, adliye gibi temel alanlardan sorumlu bir, hatta bazı alanlarda birden fazla muhabir bulunurdu. Kendi alanında uzmanlaşan muhabirlerin ürettiği haberler de her gün kentin gündemini belirlerdi. Haber müdürünün temel görevi ise bu kadroyu doğru yönlendirmek, muhabirlerden gelen haberleri yazı işleri kadrosuna aktararak okuyucuya ulaşacak haberleri organize

Sinan
KESKİN9 Eylül Gazetesi
Haber Müdürü

etmekti. Fakat günümüzde gazeteler mümkün olan en az muhabirle çalışmak zorunda oldukları için muhabirin bir alanda uzmanlaşması mümkün olmuyor. Bir alanda uzmanlaşmayan, günün gerekliliklerine göre farklı alanlarda haber takip etmek durumunda kalan muhabir ise derinliği olan haberler yapmakta zorlanıyor. Bu durum da çoğu zaman fikri takip ilkesini yerine getirememeye neden oluyor. Muhabir, yaptığı bir haberle ilgili gelişmeleri takip etmekte zorlanıyor.

Tüm bunları üst üste koyduğumuzda artık geleneksel anlamda bir haber müdürü pozisyonundan söz etmek güç. Artık haber müdürü birçok yerel gazetede kuryede yazan bir unvan olarak bulunuyor. Haber müdürü, çoğu zaman, hatta her zaman bir editör gibi sayfa yapıyor, yazı işleri müdürü gibi birinci sayfayı yapıyor, muhabir gibi sahada haber yapıyor, redaksiyon yapıyor ve kimi zaman da gazetenin idari işleriyle ilgilenen durumunda kalıyor. 9 Eylül Gazetesinde son dönemde artan muhabir kadromuz ile bu sorunu aşsak da birçok yerel medyada haber müdürü; gündeme ilişkin konularda haber yapması için yönlendirilebileceği muhabir kadrosu bulunmadığı için ajansları ve diğer medya kuruluşlarını tarayarak güncel haberleri takip etmekte öteye gidemeyen bir görev üstleniyor. Yerel medyanın bu kısır döngüden çıkmasının birinci ve en önemli koşulu reklam ve satış gelirlerinin artırılmasından ve artan gelirlerin sahada aktif görev alacak genç gazeteci adaylarının istihdamı için kullanılmasından geçiyor.

İlk kitabınız Biz'den çıksın

0(232) 502 44 88

www.bizkitap.com

Genel Dağıtım: emekkitap

BİZ KİTAP

Nuri Ali İMRE

TSYD Asbaşkanı
Hürriyet Ege Spor Müdürü

Bir şiiirdir Gazetecilik

Ya gözler altındaki mor halkalar? Neden böyle düşman görünüyorsunuz, Yıllar yılı dost bildiğim aynalar?

★★★

33 yıl öncesine gidiyorum... Motorları maviliklerde sürdüğümüz geliyor aklıma. Türk basınının, spor basınının en güçlü günleri.

Evet, teknoloji yok!

Evet, bir maçtan fotoğraf yetiştirebilmek için bin bir çile çekiyoruz. İlk 15 dakikadan ne çektiyssek gazeteğe gönderiyor, İstanbul'un maçıysa film rulosunu matris çantalarında uçaklara yetiştiriyor ne olur ne olmaz diye göreve gitmeden tampon fotoğrafları hazır ediyoruz... Çok mu sıkıştık, matrisin kargoya yetiştirmeye ihtimali mi var, 'Bomba' ihbarlarıyla uçağın kalmasını geciktirecek kadar ileri gidebiliyoruz. Başımıza ne gelir, evde mi nezarett mi uyanırız umurumuzda değil ama şunu iyi biliyoruz... O fotoğraflar baskıya yetiştirdiği yetiştirmede nerede uyardığının ne önemi var?

Evet, yazarların en ufak kelimesini atlamamak için ahizeyi kulağımızın içine yerleştiriyoruz. Deplasmandan maç yazdırmak için elimizde jetonlar, telefon kulübeleri arıyoruz...

Pikajı, montajı, karanlık odası... Teknik olarak çok zor günler.

Ama mutluymuz.

Ama güçlüyüz.

Ama kulüplerle, teknik adamlarla, futbolcularla iç içeyiz. Hep haberin kaynağındayız...

Sahaya çıktığımızda işimizi yapıyoruz, saha dışında kâh dertleşiyor, kâh tavla oy-

nuyor, kâh kafa çekiyoruz. Gazetecilik icra ediyoruz dibine kadar... Muhabirliğin altın günleri. Atlıyoruz, atlatıyoruz ama sonuna kadar habercilikte yarışıyoruz.

Ve en önemlisi gazeteci patronların dönemi. Aktığın terin, attığın başlığın, yazdığın haberin değerini bizden kat kat iyi bilen insanlarla çalışıyoruz.

Sendikalar, transferler, ikramiyeler...

Ekonomik olarak da altın çağlarımız. Şükür kimseye muhtaç değiliz... Cebimizden yiyor, içiyor, yeri geldiğinde aynı masada oturduğumuz yöneticiden, topçudan önce hesaba atlıyoruz. Gittiğimiz deplasmanda 2'nci sınıf bir otelde kalmışsak kurumumuzdan ikaz alıyoruz. Muhabirsek habercilik, editörsek sayfa yapıyoruz... Tek gayemiz manşeti kapmak... Gazetemiz yaşasın diye ilan peşinde koşmuyor, akçeli işleri kollamak zorunda bırakılmıyoruz...

Bir spor servisinden yeni kurulan bir gazeteğe 100'ün üzerinde insan transfer oluyor! Dile kolay...

Ne resmi siteler var ne sosyal medya ne oyuncuların twitter hesapları! Haberini birinci ağzından alıyoruz. Futbolcu, yöneticisi evinden aradığımız, analarını, babalarını, eşlerini haber kaynağı olarak gördüğümüz günler. Kurumsallık kelimesi 'icat' edilmiş! Hele hele o kelimenin bugünkü gibi 'iletisimden uzaklaşma' ya da 'içe kapanma'yla eş anlamlı olarak kullanacağı aklımızın ucundan bile geçmiyor. "İyi ki" diyorum... İyi ki yaşamışız o günleri.

★★★

Sonra mı?
Şiirin "Gözümüzün yaşına bakma-

dan giden" bölümüne geçiyorum.

2000'den sonrasına... Yokuş aşağı düşüşümüze. Gazeteciliğin eriyişine, gün be gün güç kaybedişine.

Doğal olarak spor yazarlığında da o eski günlerden eser yok şimdi.

go'lardan sonra televizyonun hayatımızdaki yeri giderek artarken, yazılı basın kan kaybediyor. Teknoloji güçleniyor, işimiz daha kolay hale geliyor ama gazetecilik eriyor.

Spor servisleri eriyor...

Sadece spor servislerinde 100'ün üzerinde insan çalışırken, artık gazetelerin toplam kadrosu bile bu rakama ulaşamıyor.

Büyüsü, çekiciliği kaybolmuş gibi gazeteciliğin. 'Albenisi' kalmamış, ışığı kalmamış! Başta ilkeler, birbirinden önemli değerlerini bünyesinde tutamamış, yitirmiş, eksilmiştir.

Peki dünden bugüne gelirken, bizim hiç mi hatamız olmamış!

Olmaz mı?

Bunun muhasebesini yaparken, bir noktaya takılı kalıyoruz.

'Kalemin efendileri'nin, köşelerini, koltuklarını 'topun efendileri'ne devretmesinin çok büyük hata olduğunu düşünüyorum mesela. Dün birçokları için çok doğru olan bu değişim, bugün kendi ayakımıza sıkılmak gibi geliyor. Fazla popülist, fazla iyimser!

Ama son pişmanlık fayda etmiyor.

Tam da bu noktada farklı bir şiiere gidiyoruz aklım.

Ataol Behramoğlu'nun o dizeleri çnlıyor kulaklarımızda...

★★★

Yaşadıklarımızdan öğrendiğim bir şey var
Yaşadın mı, yoğunluğuna yaşayacağını bir şeyi

Sevgilin bitkin kalmalı öpülmekten
Sen bitkin düşmelisin koklamaktan bir çiçeği

Kucakladın mı sınıksız kucaklayacağını arkadaşını

Kavgaya tüm kaslarını, gövdenle, tutkunla gireceksin

Ve uzadın mı bir kez sınıksız kumlara
Bir kum tanesi gibi, bir yaprak gibi, bir taş gibi dinleneceksin

★★★

Türkiye Spor Yazarları Derneği olarak bugün yaptığımız tam da bu aslında... Kavga tüm kaslarımızla, gövdemizle, tutkumuzla giriyoruz.

Ne kavgası mı?

Mesleği ayakta tutma, spor yazarlığının onurunu koruma, sancağı düşürmeme kavgası elbette.

İstanbul'u, İzmir'i, Adana'sı, Konya'sı, Ankara'sı, Trabzon'u, Sivas'ı...

Artık bir avuç spor yazarımız suyun akışını değiştirmeye çalışın.

Büyük ve köklü bir ailenin, alandaki savaşçılarız sanki.

Oğuz Tongsir başkanlığında, mesleğin çıkarlarını koruma, kazanımlarını muhafaza etme, şartlarını bir nebze olsun iyileştirme adına çaba harcıyoruz.

Çaba hafif kaldı, çarpınıyoruz...
33 yıldır acısıyla tatlısıyla yoğunluğuna yaşamış, kavgaya tüm kaslarıyla, gövdesiyle girmiş, alayına inat dimdik durmuş olmanın huzuruyla... Bu büyük ailenin ayakta kalan savaşçılarından biri olmanın gururuyla...

Tek dileğim; yarınlarda bu mesleği daha ileriye taşıyacak genç arkadaşlarımıza gönül rahatlığıyla bayrağı devretmek...

İyi ki gazeteciyim...
İyi ki spor yazarı...

Hakan SERBEST

Editör
Ege Telgraf Gazetesi

Bak şu konuşana!

her doğruyu her yerde söylemekten kaynaklanan işsiz dönemlerimin tahribatını ise bir ben bilirim.

Ulusal, uluslararası ve yerel medyada ayrıca bölgesel ve yerel medyalarda muhabir, editör, haber müdürü ve yazı işleri müdürlüğü görevlerini de yapmış biri olarak yerel medyanın farkını bir kez daha teslim etmeliyim.

Basın Yayın Yüksek Okulu'nda eğitim görürken, vizyonuna inandığım hocalarımdan birinin 'Çocuklar ulusal medyaların gücünün büyümesi ile yerel basının önemi bir kez daha ortaya çıkacak. Genel haberleri herkes servis edecek ancak mahallesinde yaşanan sorunları insanlar kent gazetesinden okuyacaklar. Bu da yerel medyayı önemli kılacak' demişti. Daktilo ile haber yazmayı öğrenen, telex cihazını kullanabilen, siyah beyaz ve renkli film yıkamayı, asmayı ve kurutmayı bilen, astrolonlarla harflerin tek tek dizildiği dönemde yetişmiş bir gazeteci olarak teknolojinin de

itmesiyle medyanın geldiği konumun farkındayım. Her zaman söylediğim gibi en basitinden en teknolojiğine bütün aşamaları görmekten de mutlu olduğumu ifade etmeliyim.

FETRET DÖNEMİ

Eline hortum alanın itfaiyeci, kalem alanın gazeteci olduğu bir dönem uzun süredir yaşıyoruz. Osmanlı'nın Fetret dönemi bile bu kadar acı vermedi. Sosyal medya denilen 7 başlı ejderha ile mücadele etmeye çalışırken, yarının medya konsepti olacağı çok bilmişlerce öne sürülen internet medyacılığı kavramına da ne kadar şüphe ile ve titreyerek baktığımız da tahmin edersiniz. Sosyal medyanın akıl ve doğruluk süzgecinden geçirilmeden bilgilerin servis edilmesinin (İşini hakkıyla yapan meslektaşlarımızı tenzih ederim) internet medyacılığında da tekrarlanmasının eğitim konusunda ne kadar işi savsakladığımızın göstergesi olduğunu düşünmekteyim.

Diğer yandan günümüz medyasında çalışan meslektaşlarımızın bir bölümünün geçinmek için ihtiyaç duydukları maaşlarını alamadıklarını, bir kısmının parça parça, bir kısmının da üzerine ay bindikten sonra ücret alabildiklerini söylemeliyim.

Bütün bu olumsuz şartlar içerisinde iktidar karşıtlığı yapabilmenin tabiri caiz ise (Pek kullanmasını sevmesem de) Survivor'dan bir farkının kalmadığına olan inancım, yakın gelecekte fikirlerin (Bölücü olmamak kaydı ile) özgürce tartışılabileceği, halkın haber alma hakkının hiçbir şartta sekteye uğramadığı, bilinçli ve donanımlı gazetecilerin çalıştığı ve geçim sıkıntısı düşünmeden işlerini yapabildikleri bir Türkiye olarak değişebilir mi?

Onu da ne yalan söyleyeyim pek kestiremiyorum.

Ezcümle: Herkesin eşit olarak iş hakkına sahip olduğu, gazetecilik yaparken geçim düşünmediği, haberini yazarken kaygı duymadığı, kafasını yastığa koyduğunda da vicdanı rahat uykuya dala bildiği bir Türkiye umuduyla...

Onur ÇAKIR

Gündeme Bakış
İnternet Sitesi İmtiyaz Sahibi

İnternet medyasına düzenleme şart!

Uzun yıllar yazılı basında görev aldım. Ülkemizde özellikle 2010'dan sonra internet gazeteciliği kendisini iyiden iyiye göstermeye başladı. Bu ilgi gazetelere olan ilgi de maalesef azalıyor. Günlük gazeteler internetin medyasının hızına aynı oranda ayak uyduramadı.

İnsanlar artık 'bir tıkla' habere ulaşmanın rahatlığını yaşamaya başladı. Tabi burada günlük gazeteler artık okunmuyor, okunmasın gibi bir çıkarımda asla bulunmuyorum. Tam tersi gazeteler daha da güçlenmeli! Tıpkı eski günlerdeki gibi...

İnternet medyasının güçlenmesi gazeteciler için bir iş kapısı oldu. Gazetesinden farklı sebeplerden ayrılanlar bu mecraaya yöneldi. İlk başlarda bu iyi bir şey gibi gözüktü de ilerleyen süreçte bu durum önlenemez sorunları beraberinde getirdi.

En büyük sorun ise; önüne gelenin 'ben GAZETECİYİM' iddiasını bulunarak bu alana yönelmesi!

Gazeteciliğin beslediği en önemli nokta özel haberken, internet sitesinde bırakın özel haberi, güncelleme bile zahmetinde bulunmayanlar ortalıkta gezmeye başladı. Hatta biraz daha ileri gidelim. Sosyal medyada binlerce takipçisi olanlar internet haber sitesi kurmaya başladı!

Sadece bu nokta bile internet medyasına bir düzenleme getirilmesini mecbur kılıyor. Önüne gelen artık 'ben Gazeteciyim' diyememeli.

Bu düzenlemeyi yapması gereken hiç şüphesiz devletin kendisi! Bazı şartların getirilmesi gerekiyor.

Üniversitelerin Radyo/Sinema, Televizyon ve Gazetecilik bölümlerinden her yıl binlerce kişi mezun oluyor. Ancak, bu kadar kişinin istihdam edilmesi ise çok büyük problem. Devlet; günlük gazetelere nasıl resmi ilanlarla destek veriyor ve bunu yaparken de bazı gerekliliklerin taşınması söylüyorsa aynı internet haberciliği için de pekâlâ yapabilir...

Örneğin; 'şu kadar kişi çalıştırıp şunu şunu yaparsan ben de sana söyle bir destek vereceğim' diyebilir! Aslında diyebilir demeyi çoktan aşık. Demeli!

Eğer bu olursa; binlerce mezunun istihdam edilmesinin önu de açılacaktır.

GAZETECİ SAYILMIYORLAR

İnternet gazetecileri maalesef resmi olarak gazeteci sayılmıyor. Oysa bu işi hakkıyla yapan, geçesini/günlüğünü bu işe adayan binlerce kişi var. Geçtiğimiz yıllarda bu alanda bir çalışma yapılacağı ifade edilmişti ancak bu durum sadece sözde kaldı. Burada da ivedilikle bir düzenleme yapılmalı.

KİTABINIZ BİZ'DEN
ÇIKSIN

0 (546) 419 35 05

bizkitapyayin@gmail.com

Gazetenizi bayinizde bulamazsanız bizi arayın

0 (546) 419 35 05

SİZE EN YAKIN BAYİYE GÖNDERELİM

